

ГЛАСНИК ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА КЊ. 84 – РЕЧ УРЕДНИКА

Поштоване колегинице и колеге, драге пријатељице и пријатељи читаоци,

Период у којем је припремана књига 84 нашег Гласника означен је првом годином пандемије ковида 19 и тим поводом проглашеним ванредним стањем у Србији, те бројним видљивим, као и невидљивим последицама свега тога. Друштвено време у којем су сви аутори из овог броја истраживали, тумачили, документовали и преиспитивали своје окружење несумњиво говори у прилог томе да је свако од њих имао прилику да угради свој индивидуални допринос производњи културе у новим околностима, о чему, уосталом, говоре тематике прилога и приступи њиховом разматрању. Правац који је политиком уређивања часописа отворио простор сучељавању стандардизованих етнографских проблема и антрополошких или музеолошких разматрања и у броју који се налази пред вама настављен је подстицајем за превасходно младе колегинице и колеге да предоче своја виђења и промишљања. У таквом сусрету успешно су представљена три од могућа четири тематска одељка – *Музеологија и материјална култура*, *Етнологија и антропологија*, *Нематеријално културно наслеђе*, а уколико се позовемо на претходну, књ. 83, која је такође припремана у условима ванредног стања, имамо допринос на основу свежих теренских истраживања и за област *Конзервација и заштита*. Напрасно измењени услови за рад и потом дуготрајан, у најмању руку променљив деветомесечни период, претпостављам да су утицали на мотивацију и деловање аутора током уобичавања резултата њихових истраживања. Паралелно усмеравана концентрација према свакодневном одвијању епидемиолошких последица ковида 19 и рада на предлозима за ГЕМ 84 резутовала је скромним бројем научних чланака, но, истовремено показала да квалитативно мерени допринос свеједно указује на широко поље деловања. Почев од благовременог музеолошког одазива на нови културни феномен, пандемију вируса, па преко савремено презентованих резултата истраживања у области Мачве, до нових, теренским радом подржаних разматрања о обичајној пракси употребе обредних хлебова, као и нових/старих изазова извођачких уметности у контексту магјске праксе и њених деривата, и у броју 84 су покривене области у стандардној музејској етнографији номиноване као материјална, социјална и духовна култура. Делатност у условима тзв. рада од куће или на седмичном, те месечном нивоу динамички опредељиваног радног времена, уз сва ограничења, допринела је и томе да стручњаци Етнографског музеја, аутори који су укључени у

садржај овог броја Гласника, доспеју у истраживачку позицију својеврсног изласка из музејске свакодневице и отварања хоризонта у којем је она равноправни предмет интересовања или предложак за критички изражене ставове о томе *где смо и куда даље*. У сусрет овогодишњем значајном јубилеју од сто двадесет година постојања нашег музеја, у прилог томе говоре колико чланци посвећени укључивању у етнографску музеологију новопрепознатих облика наслеђа и нових углова сагледавања одређених музејских фондова, толико и критички осврти на текућу, прошлוגодишњу изложбену делатност наше институције. Сагледавањем доприноса у репрезентовању етнографског културног наслеђа и на основу тога израженим ставовима насталим путем њиховог образовања, искуственог учешћа у раду институције и процесима сталног усавршавања, стекли су се услови да, на првом нивоу тумачења препознате критике и прикази, у одређеном дискурсу постану антрополошко-музеолошка грађа на основу које се могу читати следећи нивои значења и порука насталих у одвијању свакодневне етнографске музејске делатности. Због свега тога, уз све остале квалитетне прилоге, хронике и извештаје, број гласила који је пред нама у сваком случају представља једну од могућих, притом заокружену и компактну поруку насталу у ауторском, стручном и научном погледу на друштвено-културни период који је непосредно иза нас.

У доброј вери да ће следеће књиге Гласника Етнографског музеја бити припремљене и публиковане у редовним, или чак побољшаним условима за рад, срдчан поздрав и подстрек нашем заједничком прегалаштву!

*др Марко Стојановић,
уредник ГЕМ*